

Warszawa, 10.06.2014 r.

Polscy Parlamentarzyści

TOMASZ MAKOWSKI
LUKASZ KRUPA
HACIEJ HROCEK

Jego Ekscelencja

Vladyslav Kanevsky

Charge d'Affaires

a.i. Ambasady Ukrainy

Wasza Ekscelencjo,

Zwracamy się do Pana, by wyrazić swoje zaniepokojenie odnośnie stosowanej praktyki wydawania uchodźców i oponentów politycznych do państw niedemokratycznych. Wzywamy w związku z tym przedstawicieli nowych władz Ukrainy o niepowtarzanie praktyk poprzednich rządów. Od wielu miesięcy jesteśmy świadkami bardzo intensywnej kampanii władz kazachstańskich dotyczącej ścigania uchodźców politycznych na terenie krajów Unii Europejskiej. Obok Federacji Rosyjskiej uczestniczą w niej również władze Ukrainy. Apelujemy o zaniechanie współpracy z autorytarnymi reżimami Rosji i Kazachstanu w kwestii nadużywania systemów Interpolu do prześladowania przeciwników politycznych.

Z wnioskiem o zaprzestanie współpracy ze służbami specjalnymi Rosji, Kazachstanu, Uzbekistanu oraz innych autorytarnych reżimów (w szczególności postsowieckich), których celem jest ściganie, porwania i przekazywanie politycznych przeciwników i uchodźców, zwrócono się już do Prokuratora Generalnego, Ministra Spraw Wewnętrznych, Szefa Służby Bezpieczeństwa i Ministra Sprawiedliwości Ukrainy. W ten sposób swoje stanowisko przedstawili Prezes Fundacji Otwarty Dialog Lyudmyla Kozlovska, Przewodnicząca Zarządu Centrum Swobód Obywatelskich Aleksandra Matviychuk, Dyrektor Wykonawczy Ukraińskiego Związku Helsińskiego na rzecz obrony praw człowieka Arkadij Bushchenko, Szefowa Centrum Informacji o Prawach Człowieka Tatyana Pechonchik.

Organizacje pozarządowe broniące praw człowieka: Human Rights Watch, ACAT, FIDH, Amnesty International i Fundacja Otwarty Dialog, a także polska Naczelna Rada Adwokacka w swych raportach zwracają uwagę, iż władze Kazachstanu ograniczają prawa obywatelskie, represjonując i skazując na wieloletnie wyroki więzienia polityków opozycyjnych, niezależnych dziennikarzy i aktywistów społecznych, a krytyczne wobec prezydenta ugrupowania, redakcje i organizacje są delegalizowane.

Kampania ścigania oponentów politycznych dotyka bezpośrednio Mukhtara Ablyazova oraz osoby z nim związane: Muratbeka Ketebayeva, Tatyany Paraskevich i Alexandra Pavlova. Mukhtar Ablyazov, który posiadał status uchodźcy politycznego w Wielkiej Brytanii należy do czołowych oponentów politycznych prezydenta Kazachstanu Nursultana Nazarbajeva. Obecnie toczy się postępowanie sądowe w Lyonie, we Francji, dotyczące wniosków ekstradycyjnych wystosowanych przez Rosję i Ukrainę. Dnia 3 czerwca br. Sąd Apelacyjny w Lyonie wydał zgodę na udział przedstawicieli obu państw w rozprawie.

Rodzina pana Ablyazova również nie uniknęła prześladowań. W maju 2013 r. władze Kazachstanu doprowadziły do nielegalnej deportacji z Włoch do Kazachstanu żony Ablyazova – Almy Shalabayevy i ich 6-letniej córki. O ich wolność zabiegał rząd Włoch, ONZ oraz organizacje broniące praw człowieka. W rezultacie tych działań, pod koniec grudnia 2013 r. Kazachstan umożliwił im wyjazd poza granice. Zaś 18 kwietnia br. władze Włoch przyznały żonie i córce Ablyazova status uchodźcy, otrzymały one także 5-letnie, odnawialne pozwolenie na pobyt.

W Republice Czeskiej wobec Tatyany Paraskevich jeszcze do marca br. toczyło się postępowanie ekstradycyjne. Z wnioskami wystąpiły Rosja i Ukraina, a bezpośrednie zainteresowanie wyraził Kazachstan. W lutym br. Ministerstwo Spraw Wewnętrznych Republiki Czeskiej podjęło decyzję o udzieleniu pani Paraskevich ochrony uzupełniającej na okres jednego roku, która według Ministerstwa Sprawiedliwości skutkuje wobec wniosku ekstradycyjnego złożonego przez Federację Rosyjską. W marcu br. Minister Sprawiedliwości odrzuciła również ukraiński wniosek o ekstradycję. Istnieją przesłanki, aby sądzić, że Kazachstan może zwrócić się do organów ukraińskich z prośbą o skierowanie wniosków ekstradycyjnych wobec innych bliskich współpracowników Ablyazova: Muratbeka Ketebayeva i Alexandra Pavlova. Przeciwno obydwu toczyło się bądź toczy postępowanie ekstradycyjne na wniosek Astany, odpowiednio w Polsce i Hiszpanii.

Istnieją podstawy by sądzić, że śledztwa wobec osób powiązanych z Mukhtarem Ablyazovem były manipulowane, a wnioski o ekstradycje stanowiły efekt tych manipulacji. Publikacja korespondencji pomiędzy ukraińskim śledczym Maksimem Melnikiem, a przedstawicielami firmy prawniczej „Ilyashev i Partnerzy” dowodzi, że działania ukraińskie związane ze sprawą pani Paraskevich od początku przygotowywane były na zlecenie wspomnianej firmy. Potwierdza to również, że kazachstański BTA Bank bezpośrednio ingerował w działania ukraińskich organów śledczych, a firma prawnicza „Ilyashev i Partnerzy” pod pretekstem reprezentowania interesów banku steruje postępowaniami dotyczącymi Mukhtara Ablyazova i jego otoczenia.

Wobec powyższego, apelujemy o zaniechanie współpracy z autorytarnymi reżimami Rosji i Kazachstanu w kwestii nadużywania systemów Interpolu do prześladowania przeciwników politycznych. Zwracamy się z uprzejmą prośbą do Pana Ambasadora o przekazanie powyższych uwag ukraińskiej Prokuraturze Generalnej, która występuje o ekstradycję Ablyazova i Paraskevich. W sytuacji kiedy Rosja w brutalny sposób łamie powzięte zobowiązania dotyczące bezpieczeństwa Ukrainy, a Kazachstan w osobie prezydenta, Nursultana Nazarbajeva popiera rosyjską interwencję na Krymie, Ukraina chcąc pokazać swoje proeuropejskie stanowisko powinna wystrzegać się współpracy z niedemokratycznymi reżimami.

Wyrażamy nadzieję, że w dalszych działaniach w sprawie osób ściganych przez Kazachstan prokuratura i nowe władze Ukrainy wezmą pod uwagę wszystkie powyższe okoliczności.

Z wyrazami szacunku,

